

Lani je bila v Sloveniji zabeležena rekordna gospodarska rast. Smo v ponovnem vzponu kapitalističnega gospodarstva, kjer se svobodna gospodarska pobuda zrcali v vsem svojem sijaju. Dobički se maksimizirajo, kar je skladno z osnovnim načelom ustanavljanja gospodarskih družb.

Dobiček je eden izmed najpomembnejših motivov za udeležbo v kapitalski družbi, saj je pravica do dela dobička ena od temeljnih premoženjskih pravic družbenikov. Dobiček, kot je ugotovljen v letni bilanci, je praviloma v celoti namenjen izplačilu družbenikom, a le, če določila družbene pogodbe ne določajo drugače.

O uporabi in razdelitvi bilančnega dobička družbeniki odločajo na skupščini. Na tem mestu je treba poudariti, da pravica do dobička, kot ena izmed temeljnih družbeniških pravic, ni identična pravici do odločanja o bilančnem dobičku. Detež pri dobičku torej ni nujno zagotovljen vsakemu družbeniku in ne nujno v sorazmerju z višino njegovega poslovnega deleža. Družbena pogodba v d. o. o. lahko namreč določa drugačna pravila, kot so npr. posebni vrstni red, različna velikost deležev ali celo skrajna možnost, da je posamezni družbenik izključen iz udeležbe pri bilančnem dobičku.

Pravica družbenika v d. o. o. do dividende v višini 4 % osnovnega kapitala

Delničarjem v d. d. zakon zagotavlja dividendo v višini 4 % osnovnega kapitala

V primerjavi s statusno obliko družbe z omejeno odgovornostjo je v statusni obliki delniške družbe predvidena delitev dobička vsem delničarjem (izjema je možna

Kako pa je z »nujno« dividendo v d. o. o.?

Kot je navedeno, posebnih določil o obvezni delitvi bilančnega dobička (»nujni« dividendi) med družbenike v d. o. o., najmanj v višini 4 % osnovnega kapitala d. o. o., ZGD-1 nima. Po starejši sodni praksi tudi ni bilo jasno, ali se do-

udeležbe družbenika v bilančnem dobičku tako družbenikom omogoča, da se z družbeno pogodbo (tudi generalno) odpovejo delitvi bilančnega dobička v posameznem poslovnem letu. Družbenik se z odločitvijo o članstvu v d. o. o. podredi normativnim pravilom njene družbene pogodbe in torej s tem pristane tudi na morebitne (veljavne) omejitve njegovih zakonskih pravic, kot je pravica do udeležbe na bilančnem dobičku, in posledično pristane na to, da se bo njegov premoženjski interes na temelju predhodne odločitve skupščine (lahko) umaknil interesom družbe. Omenjena sodba Vrhovnega sodišča torej potrjuje, da imajo tudi družbeniki v d. o. o. pravico izpodbijati sklep skupščine o nedelitvi bilančnega dobička v višini 4 % osnovnega kapitala pod enakimi pogoji, kot to velja za d. d., razen če družbena pogodba možnosti nedelitve bilančnega dobička ne ureja drugače.

edino za različne razrede delnic). Medtem ko za družbo z omejeno odgovornostjo ni predviden nujni delež delitve dobička, Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) za d. d. eksplicitno določa, da je med delničarje treba razdeliti vsaj del dobička v višini 4 % osnovnega kapitala, v nasprotnem primeru se lahko sklep skupščine o uporabi bilančnega dobička izpodbija (v primeru, ko skupščina odloči, da se dobiček delničarjem ne deli najmanj v višini 4 % osnovnega kapitala). Takšna odločitev mora temeljiti na načelu presoje dobrega gospodarstvenika, ki mora biti nujno glede na okoliščine, v katerih družba posluje. Če družba izplača delničarjem dividende najmanj v višini 4 % osnovnega kapitala, sklepa o uporabi bilančnega dobička ni mogoče izpodbijati.

ločila, ki v tem delu veljajo za d. d., uporabljajo tudi za d. o. o. Iz novejših sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije VSRS Sodba III Ips 74/2017, ki je bila objavljena aprila letos, izhaja, da družbeniki v d. o. o. načeloma lahko izpodbijajo sklep skupščine o uporabi bilančnega dobička, vendar pa je pravica družbenika izpodbijati skupščinski sklep o nedelitvi bilančnega dobička odvisna od tega, kako imajo družbeniki z notranjimi splošnimi akti urejeno pravico do udeležbe na bilančnem dobičku. ZGD-1 v skladu z načelom pogodbene svobode družbenikov pri urejanju družbenih razmerij dopušča, da družbena pogodba določi drugače in družbenikom ne podeli (jim odvzame) pravice do (polnega) deleža ugotovljenega bilančnega dobička. Dispozitivnost ureditve

Usoda dividend je odvisna tudi od določil notranjih aktov in družbene pogodbe

Če družbena pogodba ne določa drugačne ureditve glede razdelitve bilančnega dobička, je položaj družbenika v d. o. o. primerljiv s položajem delničarja v d. d. Družbeniki (zlasti v družbah z večjim številom družbenikov, v katerih nimajo nujno vsi enakih interesov) bi torej morali preučiti ureditev v družbenih pogodbah glede delitve dobička in jo po potrebi ustrezno spremeniti ali dopolniti. V nasprotnem primeru se namreč izpostavijo tveganju, da bo eden od družbenikov izpodbijal sklep o (ne)delitvi dobička, s katerim se med družbenike ne bi delil bilančni dobiček v višini 4 % osnovnega kapitala in pri tem z veliko verjetnostjo tudi dosegel sodno odločbo, ki bi družbi izplačilo dividend nalagala.